

Werkprogramma Cultuur in de Openbare Ruimte Breda (2025-2028)

Waarom dit werkprogramma?

Breda heeft de ambitie een culturele en creatieve hotspot te worden. In 2023 is hiervoor het nieuwe cultuurbeleid 'Stad van Creatief Talent 2025-2040' vastgesteld. Breda kiest ervoor een stad te zijn waar talent zich ontwikkelt in de creatieve industrie. Waar jeugd en jongeren in aanraking komen met cultuur. En waar de basis voor cultuur op orde is. Deze drie keuzes vormen de beleidsprogramma's van het cultuurbeleid: Basis voor Cultuur, Cultuur voor Jeugd en Jongeren en Talentontwikkeling in de Creatieve Industrie.

Het maken en beleven van kunst en cultuur vindt niet alleen in gebouwen plaats (voor personen met een toegangkaartje), maar ook buiten of in openbare binnenruimten. De openbare ruimte is dé plek waar iedereen op een laagdrempelige manier in contact komt met cultuur. En de beleving is vaak

heel anders. Breda ziet kunst en cultuur in de openbare ruimte niet als doel, maar als een middel om de doelen uit dit cultuurbeleid te verwezenlijken in de dorpen en wijken van Breda. In het bijzonder in de dorpen en wijken van Breda waar de culturele infrastructuur en de culturele programmering in de basis aanwezig zijn, maar het cultuuraanbod voor jeugd en jongeren om versterking vraagt. Dit werkprogramma is daarom onderdeel van de werkagenda Cultuur in Dorpen en Wijken.

Hoe we de doelen uit het cultuurbeleid verwezenlijken en wat hiervoor nodig is staat in dit werkprogramma. We kiezen voor drie focusthema's. Deze thema's zorgen ervoor dat cultuur in de openbare ruimte meer dan ooit aanzet tot verrassen en vernieuwen, bewegen en (actief beleven), en verbinden en ontmoeten.

Begrippenlijst

Cultuur

Cultuur gaat over kunst: podiumkunsten, musea, beeldende kunst, ontwerp, film, letteren, de creatieve industrie (architectuur, design en nieuwe media) en urban sports & culture. Cultuur gaat ook over normen en waarden, en over gewoonten en gebruiken van onze inwoners. In Breda zijn verschillende vormen van culturele betrokkenheid: interesse in cultuur, bezoek aan cultuur, cultureel mediagebruik, cultuurbeoefening en ondersteuning van cultuur. Cultuur is, kortom, een uitingsvorm én een omgangsvorm.

Openbare ruimte

Openbare ruimte is de ruimte die voor iedereen in Breda toegankelijk is, zoals straten, pleinen en parken. Naast deze buitenruimten gaat openbare ruimte ook over binnenruimten die vrij toegankelijk zijn, zoals overheidsgebouwen en (semi-)publieke instellingen. De openbare ruimte heeft een fysieke vorm en een sociale betekenis.

Inhoud

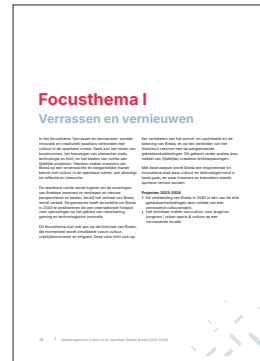
06 Trends en ontwikkelingen

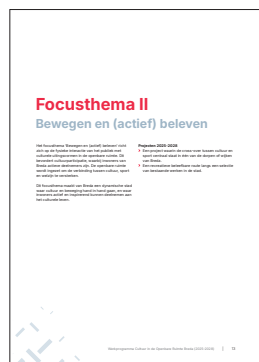
07 De doelen van dit werkprogramma

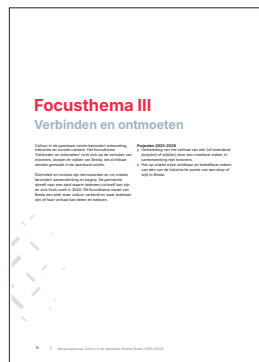
09 Drie focusthema's Hoe gaan we aan de slag

12 Focusthema I Verrassen en vernieuwen

13 Focusthema II Bewegen en (actief) beleven

16 Focusthema III Verbinden en ontmoeten

20 Instrumenten Zichtbaarheid en werkwijze

21 Van kansen signaleren naar duurzaam investeren

21 Financieel kader

23 Colofon

Trends en ontwikkelingen

Gemeente Breda wil cultuur in de openbare ruimte toegankelijk maken in de dorpen en wijken van Breda met behulp van talentvolle creatieve makers. Door middel van creatieve en vernieuwende projecten in de openbare ruimte dragen we met dit werkprogramma in de periode 2025-2028 zichtbaar bij aan een levendige stad, dorpen en wijken.

Cultuur in de openbare ruimte is in de afgelopen jaren flink veranderd. Makers verleggen grenzen om te innoveren en inspireren. We zien verschillende trends: interactieve kunstinstallaties, virtual en augmented

reality, licht- en projectiekunst, duurzame kunstpraktijken, kunst met een sociale boodschap, tijdelijke en pop-up installaties en landschapskunst. Publiek communiceert dus op een steeds dynamischere manier met cultuur in openbare ruimte, waar ook technologie een rol in speelt. Cultuur wordt ook veel vaker gebruikt om maatschappelijke kwesties aan te kaarten en helpt bij het bevorderen van sociale dialoog en bewustwording. Kortdurende installaties bieden flexibiliteit en zorgen voor onmiddellijke impact. En cultuur staat steeds vaker in contact met de (groene, grenzeloze en gastvrije) omgeving.

De doelen van dit werkprogramma

- 1. Toegankelijkheid vergroten:** De openbare ruimte biedt een brede doelgroep de mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen aan en te genieten van cultuur, ongeacht achtergrond en fysieke mogelijkheden. Dit draagt bij aan maatschappelijke opgaven en trends in de samenleving en heeft een positieve impact op de uitstraling van onze stad, dorpen en wijken.
- 2. Creativiteit stimuleren:** Gemeente Breda stimuleert de creativiteit van talentvolle makers en inwoners. Innovatieve cultuuruitingen, zoals technologie en licht, krijgen een plek in de openbare ruimte. Dit helpt het verhaal van Breda te vertellen en geeft de stad een vernieuwende en moderne uitstraling.
- 3. Leefbare omgeving:** Cultuur verrijkt de openbare ruimte en leefomgeving, biedt antwoorden op behoeften en emoties van inwoners, en versterkt het gevoel van collectief eigenaarschap en participatie. Dit draagt bij aan een betekenisvolle en inspirerende leefomgeving, passend bij de groei van Breda richting 2040.
- 4. Zichtbaarheid vergroten:** Cultuur in de openbare ruimte maakt impact door zichtbaar te zijn voor een breed publiek, nodigt uit tot interactie en reflectie, en versterkt de identiteit van Breda. Dit zorgt voor een aansprekende en gastvrije bestemming voor inwoners en bezoekers.

Drie focusthema's

Hoe gaan we aan de slag

Gemeente Breda gebruikt de openbare ruimte om cultuur (als uitingsvorm en omgangsvorm) toegankelijk en zichtbaar te maken en op een creatieve en innovatieve manier bij te dragen aan de leefbaarheid van de stad, dorpen en wijken van Breda. Binnen dit werkprogramma zijn drie focusthema's uitgewerkt:

Verrassen en vernieuwen, Bewegen en (actief) beleven, en Verbinden en ontmoeten. We zetten in op het optimaliseren van twee instrumenten (zichtbaarheid en werkwijze). Deze thema's en instrumenten dragen actief bij aan de hiervoor genoemde doelen.

Focusthema I

Verrassen en vernieuwen

In het focusthema 'Verrassen en vernieuwen' worden innovatie en creativiteit naadloos verbonden met cultuur in de openbare ruimte. Denk aan het mixen van kunstvormen, het toevoegen van elementen zoals technologie en licht, en het bieden van ruimte aan tijdelijke projecten. Hierdoor maken inwoners van Breda op een onverwachte en toegankelijke manier kennis met cultuur in de openbare ruimte, wat uitnodigt tot reflectie en interactie.

De openbare ruimte wordt ingezet om de ervaringen van Bredase inwoners te verdiepen en nieuwe perspectieven te bieden, terwijl het verhaal van Breda wordt verteld. De gemeente heeft de ambitie om Breda in 2040 te positioneren als een internationale hotspot voor oplossingen op het gebied van robotisering, gaming en technologische innovatie.

Dit focusthema sluit ook aan op de lichtvisie van Breda, die momenteel wordt ontwikkeld vanuit cultuur, vrijetijdseconomie en erfgoed. Deze visie richt zich op

het verbeteren van het avond- en nachtbeeld en de beleving van Breda, en op het verbinden van het historisch centrum met de aangrenzende gebiedsontwikkelingen. Dit gebeurt onder andere door middel van (tijdelijke) creatieve lichttoepassingen.

Met deze aanpak wordt Breda een inspirerende en innovatieve stad waar cultuur en technologie hand in hand gaan, en waar inwoners en bezoekers steeds opnieuw verrast worden.

Projecten 2025-2028

- De verbeelding van Breda in 2040 in één van de drie gebiedsontwikkelingen door middel van een verrassend cultuurproject.
- Het zichtbaar maken van cultuur voor jeugd en jongeren / urban sports & culture op een verrassende locatie.

Focusthema II

Bewegen en (actief) beleven

Het focusthema 'Bewegen en (actief) beleven' richt zich op de fysieke interactie van het publiek met culturele uitingsvormen in de openbare ruimte. Dit bevordert cultuurparticipatie, waarbij inwoners van Breda actieve deelnemers zijn. De openbare ruimte wordt ingezet om de verbinding tussen cultuur, sport en welzijn te versterken.

Dit focusthema maakt van Breda een dynamische stad waar cultuur en beweging hand in hand gaan, en waar inwoners actief en inspirerend kunnen deelnemen aan het culturele leven.

Projecten 2025-2028

- Een project waarin de cross-over tussen cultuur en sport centraal staat in één van de dorpen of wijken van Breda.
- Een recreatieve beleefbare route langs een selectie van bestaande werken in de stad.

Focusthema III

Verbinden en ontmoeten

Cultuur in de openbare ruimte bevordert ontmoeting, interactie en sociale cohesie. Het focusthema 'Verbinden en ontmoeten' richt zich op de verhalen van inwoners, dorpen en wijken van Breda, die zichtbaar worden gemaakt in de openbare ruimte.

Diversiteit en inclusie zijn kernwaarden en co-creatie bevordert samenwerking en begrip. De gemeente streeft naar een stad waarin iedereen zichzelf kan zijn en zich thuis voelt in 2040. Dit focusthema maakt van Breda een plek waar cultuur verbindt en waar iedereen zijn of haar verhaal kan delen en beleven.

Projecten 2025-2028

- Verbeelding van het verhaal van één (of meerdere) dorp(en) of wijk(en) door een creatieve maker, in samenwerking met inwoners.
- Het op unieke wijze zichtbaar en beleefbaar maken van één van de historische parels van een dorp of wijk in Breda.

Instrumenten Zichtbaarheid en werkwijze

We zorgen ervoor dat de Bredase cultuurprojecten in de openbare ruimte zichtbaar zijn voor inwoners en bezoekers, zowel digitaal als fysiek.

- › We zorgen voor een actueel overzicht van alle werken in de openbare ruimte.
- › We ontwikkelen met Breda Marketing een strategie voor het publieksvriendelijk ontsluiten van bestaande werken.
- › Met Breda Marketing werken we aan de zichtbaarheid van cultuur in de openbare ruimte.

- › We ontwikkelen daarnaast een werkwijze voor nieuwe (permanente) cultuurprojecten in de openbare ruimte binnen de gemeente Breda. Van advies, coördinatie en uitvoering, tot onderhoud en beheer. Het informeren en betrekken van de omgeving speelt een belangrijke rol in deze werkwijze.

Van kansen signaleren naar duurzaam investeren

We sturen actief op het toepassen van de percentageregeling binnen bouw, verbouw of renovatie van gemeentelijk vastgoed. Daarnaast verkennen we of en hoe de percentageregeling verbreed kan worden naar ontwikkelingen anders dan

bouw, verbouw of renovatie van gemeentelijk vastgoed. Kunst en cultuur kunnen op overige plekken in de openbare ruimte van Breda landen en daardoor de stad, dorpen en wijken verrijken.

Financieel kader

Het strategisch thema Ruimte voor Cultuur uit het cultuurbeleid 'Stad van Creatief Talent' is uitgewerkt in een drietal producten, onder de noemer Uitvoeringsplan Ruimte voor Cultuur: 'Culturele Gebiedsprofielen Breda', 'Werkagenda Cultuur in Dorpen en Wijken Breda' en het 'Werkprogramma Cultuur in de Openbare Ruimte Breda'.

Voor 2025 is budget gereserveerd voor een aantal onderdelen uit het Uitvoeringsplan Ruimte voor Cultuur: het optimaliseren van de instrumenten, een

aantal projecten vanuit 'Werkprogramma Cultuur in de Openbare Ruimte Breda' en een nog in te zetten bedrag vanuit de Specifieke Uitkering Impuls Jongerencultuur (van de Rijksoverheid).

Voor de jaren 2026 t/m 2028 wordt er jaarlijks een werkbudget gereserveerd van 150.000 euro voor het Uitvoeringsplan Ruimte voor Cultuur.

Colofon

Copyright

Gemeente Breda
Mei 2025

Afbeeldingen

Pagina 1: Wulms, J. (2024), 't Zoet – BredaPhoto, i.o.v. BredaPhoto; Xhofleer, N. (2024), Dansnest-Walking Forest-15, i.o.v. Dansnest

Pagina 3: Wulms, J. (2024), 't Zoet – BredaPhoto, i.o.v. BredaPhoto

Pagina 8: Visit Brabant. (2023), Breda_Blind Walls Gallery_Achter de Lange Stallen_foto

Pagina 10 en 11: Verhoeven, T.P.J. (2024), Opening lichtkunstwerk – 't Zoet, i.o.v. Gemeente Breda

Pagina 14 en 15: Van Asch, J. (2023), Blind Floor – Kasteelplein, i.o.v. Blind Walls Gallery

Pagina 17: Ten Broek, R. (2022), Dansnest en Bureau Pees Moederskind-Charlotte-en-Felicia, i.o.v. Bureau Pees

Pagina 18 en 19: Xhofleer, N. (2024), Dansnest-Walking Forest-15, i.o.v. Dansnest

Pagina 22: Van Eijndhoven, J. (2024), Kunstroute Boeimeerpark – kunstwerk Dirk Dobber, i.o.v. Gemeente Breda

Pagina 24: Xhofleer, N. (2024), Dansnest-Walking Forest-15, i.o.v. Dansnest

Vormgeving

Bureau vormgeving Gemeente Breda

